

РЕШЕНИЕ

№ 788

гр. София, 09.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 9-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на дванадесети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Светла Станимирова

Членове: Рени Ковачка
Васил Василев

при участието на секретаря Нина Ш. Вьонг Методиева
като разгледа докладваното от Светла Станимирова Въззивно търговско дело № 20221001000488 по описа за 2022 година

Производството е образувано по въззивна жалба на ответника в първата инстанция ЗАД „ДАЛЛ БОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ“-АД чрез пълномощника му адв.Д. С. против решение №260112 от 11.02.2020 г. на СГС, ТО, VI-11 състав, постановено по т.д.№ 1107/2020 г., с което застрахователното дружество е осъдено да заплати на Гаранционен фонд на основание чл.520, ал.1 от КЗ сума в размер на 402 843 лева, представляваща неплатени вноски по чл.520,ал.1 от КЗ за сключени от застрахователя през м.12. 2019 г. договори за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, ведно със законната лихва върху главницата от предявяването на иска - 17.06.2020 г. до окончателното ѝ изплащане, както и на основание чл.86 ЗЗД да му заплати сумата 14 099,51 лева мораторна лихва за забава за периода 11.02.2020 г. до 15.06.2020г. вкл., както и разноски в производството в размер на 18 070,70 лева на осн. чл.78 ГПК.

Решението е обжалвано и в частта, с която е отхвърлено направеното от застрахователното дружество възражение за прихващане за сумите 358 982,87 лева, ДДС-14 080 лева и лихва за забава върху главницата в размер на 27 805,43 лева и лихва за забава върху ДДС в размер на 1 219,51 лева.

Жалбоподателят излага подробни доводи за неправилност на решението поради нарушение на материалния закон и необоснованост.

Жалбата е подробно мотивирана.

Твърди, че *съдът неправилно е приложил разпоредбата на чл.157 ТЗ* във връзка с нищожността на застрахователния договор, сключен от „Емпен БГ“-ЕООД след смъртта на едноличния му собственик и управител.Твърди, че предвид вече настъпилата смърт на едноличния собственик към момента на сключване на застрахователния договор, дейността на това дружество е била прекратена по силата на закона и сделката не е висящо недействителна, както е приел съда, тъй като липсва орган, който да формира и изрази воля и следователно застрахователния договор е сключен при липса на съгласие. Твърди, че първоинстанционният съд *не е провел разграничение между нищожността по чл.26,ал.2, предл.второ ЗЗД и висящата недействителност по чл.42,ал.2 ЗЗД*. Ликвидаторът има специфични правомощия, свързани с производството по ликвидация и не може да извършва преценка дали да потвърди или не сключени от името на дружеството договори.Тук недействителността била изначална и абсолютна.

Твърди, че застрахователните договори със застраховани юридически лица и сключени чрез застрахователен посредник *не е налице застрахователен интерес* и по отношение на тях не намира приложение разпоредбата на чл.293,ал.3 ТЗ, като подробни доводи в тази насока са развити в жалбата.

Моли съда да отмени обжалваното решение и вместо него постанови друго, с което отхвърли предявените иски като погасени чрез съдебно прихващане с вземанията на ответника, предмет на възражението за прихващане.

В срока по чл.263 ГПК **е постъпил отговор от ищеца ГАРАНЦИОНЕН ФОНД**, в който излага подробни съображения за неоснователност на жалбата, като са изложени доводи, от които е видно, че напълно се споделят изложените от съда мотиви. Моли съда да потвърди решението като законосъобразно и правилно.

Софийският Апелативен съд, търговско отделение, 9-ти състав, като провери обжалвания съдебен акт във връзка с оплакванията в жалбата, доводите, развити в отговора и събраните доказателства, приема следното:

Жалбата *е процесуално допустима* като подадена от надлежна страна в законния срок. Разгледана по същество е НЕОСНОВАТЕЛНА поради следното:

От събраните в производството писмени доказателства **се установява от фактическа и правна страна следното:**

Между страните не е спорно, че с Решение № 100-ГФ/24.01.2019год. Комисията по финансов надзор, на основание чл.555, ал.1 от КЗ е определила размера на вноската на застрахователите, предлагащи в Република България задължителна застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилистите по чл.461,т.1 от КЗ *на 10.50 лева за всяко отделно моторно*

превозно средство, във връзка с чието използване е сключена задължителна застраховка „ГО“ на автомобилистите“ и 0.15 лв. за всяко място /без това на шофьора/ по застраховка „Злополука“. Със същото решение е определено вноските по сметка на Гаранционен фонд да се превеждат ежемесечно - до 10-то число на втория месец след месеца на сключването на застраховките.

Не е спорно също, че ответникът ЗАД „ДаллБогг: Живот и Здраве“- АД е дружество, което притежава издаден в негова полза лиценз за извършване на застрахователна дейност, както и регистрираното му в търговския регистър седалище е в Република България. **Няма спор между страните**, че през *месец декември 2019 г.* ответникът е сключил 38 366 броя договори за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилисти. Тези обстоятелства се твърдят от ищеца, който се позовава на тях като правопораждащи предявеното вземане, като не се оспорват от ответника.

При съобразяване решението на КФН и броя на сключените от ответник договори за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилисти през месец декември 2019 г., които са 38 366 броя, се налага изтече ответникът дължи да направи вноски в Гаранционен фонд в размер на 402 84 лв. Именно за този размер е исковата претенция, който размер е установен и от приетото без оспорвания заключение на ССЕ. Вещното лице е установило също, размера на мораторната лихва за забава върху главницата за претендирания период от 11.02.20 до 15.06.20г. възлиза на 14 099.51 лв.

Ответникът не твърди и не доказва, че е заплатил претендираната сума.

От т.3 на цитираното решение на КФН се установява, че срока, до който трябва да бъде изпълнено задължението на застрахователите през 2019 г., е в срок до 10-то число на втория месец, следващ месеца на сключване на застраховките. Застраховките, за сключване на които се претендира, че ответникът дължи вноски в процеса, са сключени през месец декември 2019 г., което означава, че падежът на задължението по чл.520, ал.1 КЗ, което е възникнало по отношение на тях, е 10.02.2020г.

С протоколно определение от 05.05.21г. /л.196 от делото на СГС/ е **прието за безспорно между страните**, че вземането на ищеца за главница за м.12.2019г. е в размера, посочен в исковата молба и на посоченото от него основание и тази вноска не е издължена от ответника.

При така установените факти се налагат следните правни изводи:

Според разпоредбата на чл.520, ал.1 КЗ, всички застрахователи със седалище в Р.България и застрахователите от трета държава, регистрирали клон по ТЗ в Р.България, предлагащи задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите и/или задължителна застраховка „Злополука“ на пътниците, или застраховка по раздел I от приложение № 1, са длъжни да правят вноски в Гаранционния фонд в размер и по начин, определени съгласно този кодекс.

Следователно, за успешното провеждане на иска по чл.520, ал.1 КЗ ищецът следва да установи при условията на пълно и главно доказване настъпването на следните елементи от фактическия състав: 1) че ответникът има качеството на застраховател със седалище в Република България; 2) че ответникът предлага сключването на договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, както и 3) че през месец декември 2019 г. ответникът е сключил с трети лица договори за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите.

С оглед установеното от фактическа страна и приетите с определение от първоинстанционния съд за безспорни факти, съдът намира, че по делото е доказано настъпването на всички елементи от фактическия състав на чл.520, ал.1 КЗ и в тежест на ответника ЗАД „ДаллБогг: Живот и Здраве“ е възникнало задължение да заплати на Гаранционния фонд вноски за сключените от него през месец септември 2019 г. **38 366 броя задължителни застраховки „Гражданска отговорност“ на автомобилисти в общ размер на 402 843 лв. и падежът на задължението по чл.520, ал.1 КЗ, което е възникнало по отношение на тях, е 10.02.2020г.**

В производството от ответното застрахователно дружество не се твърди и не се представят доказателства за това, че е изпълнило така възникналото в негова тежест задължение към Гаранционен фонд нито на падежа, нито до настоящия момент.

В чл.563, ал.4 КЗ е предвидено, че при неплащане от застрахователя на вноската към Гаранционен фонд в определения срок се начислява лихва за срок на забавата върху дължимата сума в размер на законната лихва. С оглед на това предвид допуснатата забава в изпълнение на процесното задължение по чл.520, ал.1 КЗ, която продължава и към момента, ЗАД „ДаллБогг: Живот и Здраве“ дължи заплати на Гаранционен фонд *и обезщетение за забава в размер на законната лихва*, което за периода от деня на забавата, който е 11.02.2020 г. до 15.06.20г. **възлиза в размер на 14 099.51 лв.**

До този извод е достигнал и първоинстанционният съд.

Ответникът е направил в процеса възражение за прихващане между тези вземания и парични вземания, които той твърди, че са възникнали в негова полза към Гаранционен фонд – 373 063,56 лева главница и 29 024,94 лева законна лихва върху главницата. Уточнява, че главницата представлява сбор от всички платени суми с ДДС по сключените застрахователни полици, а общо посочения размер на законната лихва представлява сбор от всички дължими и платени законни лихви върху главниците по застрахователните полици, с начислено ДДС върху тях. Всичко това ответникът е посочил в табличен вид в отговора на ИМ.

Волеизявление за извършване на прихващане е направено и извънсъдебно от страна на застрахователното дружество с писмо до ищеца вх. № 07-30-2153/10.02.2020г., е оспорено с изричен отговор.

Ответникът твърди, че от негово име, чрез посредничеството на застрахователен брокер, в процесния период са издадени 13 застрахователни полици за сключени застрахователни договори „Гражданска отговорност на автомобилистите“, ведно с международна карта за автомобилна застраховка към същата /сертификат „Зелена карта“/. Страна по тези застрахователни полици в качеството на застраховани са 11 дружества: „РОМГАС 2014“-ЕООД, „БЕСТ РАЙД БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, „ИНМАТРИКУЛАРЕ“ ЕООД, „МОДАЛ ДАН 2“ ЕООД, „АВАНГАРД 1010“-ЕООД, „ЦЕНТРАЛ ИНВЕСТ 10“-ООД – клон Монтана, „ЕМПЕН БГ“-ЕООД, „ЕКО БРОКЕР“-ЕООД и „МЕХЕДНЦ“-ЕООД, както и 2 физически лица - К. Й. В. и А. И. А..

Страните не спорят по размера на вземанията, направени с възражението за прихващане, т.е. по изплатените от ответника обезщетения по те застрахователни полици, подробно описани в отговора. **Не спорят** по изплащането им от ответника към НББАЗ, РНБ, Декра Италия, които са обезщетили пострадалите при ПТП в резултат от управление на МПС-та, застраховани с тези 13 застрахователни полици. Заплатената сума е в общ размер на 358 982.87 лв., ДДС - 14 080 лв., 27 805.43 лв. лихви за забава върху главниц 1 219.51 лихви за забава върху ДДС. Сумите на обезщетенията и изплащането им се установяват и от представените по делото претенции за възстановяване на изплатени обезщетения, фактури и платежни нареждания за извършени банкови преводи, както и от приетата ССЕ.

Ответното застрахователно дружество „ДАЛЛ БОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ“-АД **поддържа нищожност** на всичките 13 застрахователни полици **поради липса на съгласие**, тъй като лицата, които се сочи, че са автори на волеизявлението за сключване на застраховките, в качеството им на застраховани не са давали съгласие за сключване на тези договори. Твърди, че в полиците е посочено, че същите са сключени от „застрахованите“ ФЛ или от управителите „застрахованите“ дружества, което обстоятелство не отговаряло на истината и ч подписите в тях не са автентични и не са положени от посочените в тях управители на съответните дружества или от посочените като застраховани ФЛ И. А. и К. Й. Б.. Твърди, че към датата на сключване на полицата със застраховано лице „Емпен БГ“ ЕООД - 28.04.2015 г., управителят на това дружество Е. М. Е починало, като датата на смъртта му е месец по-рано *** г. Твърди, че подписите застрахователните договори за „застрахован“ са положени от други лица, различни от посочените, които не са ни известни. Поради това твърди, че липсва съгласие - за да се счита за сключена правната сделка, всяка от страните по нея трябва да е правосубектна (ако се отнася за ФЛ, те трябва да са живи и правоспособни, а ако се отнася до ЮЛ, същите да са създадени по ред, предвид в обективното право и да съществуват органи, чрез които ЮЛ да взема решения; волеизявява пред трети лица). Липсата на волеизявление в процесните застрахователни полици от някоя от договарящите страни за сключване на сделката е равнозначна на липса на съгласие и обвързване с нейните последици чл.26, ал.2, предл. 2 ЗЗД.

Счита, че тези застрахователни договори **са нищожни и поради**

липса на застрахователен интерес, тъй като застрахованите автомобили не са били собственост на лицата, сключили договорите към датата, на която е направено това, като тези лица не са били и техни ползватели.

Счита, че поради нищожността си тези договори не са породили правни последици и за ответното дружество не е възникнало задължение да предостави застрахователна закрила по отношение на вредите, причинени на трети лица във връзка със собствеността и ползването на посочените в полиците МПС-та. Ответникът заявява, че при управление на превозните средства, които са застраховани с нищожните договори, на територията на държави, различни от Република България, са настъпили събития, от които са причинени вреди на трети лица. Заявява, че поради наличието на спор с Гаранционен фонд за това, кой трябва да обезщети увредените от тези събития лица, и доколкото законът го задължава, е заплатил в полза на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи, на национално бюро на друга страна или на съответните кореспонденти по щети дължимите застрахователни обезщетения и ликвидационни разходи, **които са в общ размер на 373 063,56 лв.** С оглед на това и тъй като описаните договори са нищожни, ответникът счита, че е изпълнил чужди задължения, които са възникнали за Гаранционния фонд и последният дължи да му върне престараните суми, както и да му заплати **обезщетение за забавено плащане на главниците в размер на законната лихва**, което за периода от датата на всяко отделно плащане до отправянето на възражение за прихващане с отговора на ИМ **възлиза на сумата от общо 29 024,94 лв.** Поради изложеното моли съда да отхвърли предявените искове като погасени чрез съдебно прихващане с описаните вземания.

Ищецът /ответник по възражението за прихващане/ **оспорва** твърдението на ответника, че представените застрахователни полици са нищожни, както и че дължи на ответника сумите за изплатените обезщетения, като изплатил ги застраховател.

Възражението за прихващане на ответното застрахователно дружество намира своето правно основание в специалната разпоредбата на чл.499, ал.5 КЗ, в която е уредена хипотезата, при която в полза на платилия чуждо задължение застраховател по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ възниква суброгаторно право към Гаранционен фонд, когато застрахователното събитие е настъпило извън територията на Република България, каквито се твърди да са всички застрахователни събития, от които са породени процесните вземания – 5 в Румъния и 8 в Италия.

В чл.499, ал.5 КЗ е предвидено, че когато застрахователното събитие е настъпило извън територията на Република България, ако в хода на уреждане на претенцията възникне спор между Гаранционния фонд по чл.518 и застрахователя, сключил задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, относно това кой трябва да обезщети увреденото лице и бюрото по чл.506 е извършило плащане по реда на

вътрешните правила на Съвета на бюрата, застрахователят възстановява на бюрото платените от него суми. Ако впоследствие бъде установено, че отговорността е на Гаранционния фонд, той възстановява на застрахователя сумата, платена от бюрото, заедно със законната лихва от датата на плащането.

Общото между възраженията за нищожност на всички 13 броя застрахователни договори е това, че *ответникът се позовава на наличие на порок във волята за сключване на сделките*, изразена от застрахованите по тях субекти.

Видно от представените застрахователни полици, за които се твърди, че са нищожни, същите са сключени от 11 дружества и 2 ФЛ. В повечето от тях като ползватели на автомобилите са посочени трети лица, повечето чужди граждани, доколкото са посочени техни адреси в чужбина.

От заключението на съдебно-графологическата експертиза, неоспорена от страните, се установява, че подписите на физическите лица **А. А.** /ЗП №БГ/30/115003111376 от 18.12.2015г./ и **К. Б.** /ЗП №БГ/30/115003181582 от 28.12.2015г./, от чието име са сключени посочените застрахователни полици, *не са положени от тези физически лица*.

Подписи не са положени *и от законните представители* на дружествата, сключили застраховките, предмет на възражението, както следва :

- „Инматрикуларе“-ЕООД, сключило застрахователна полица БГ/30/115000483698 от 04.02.15г., представлявано към този момент от управителя си И. Б.. Експертизата установява, че *полицата не е подписана от това лице*. Като ползвател на застрахованото МПС е посочен Б. М., Румъния. Не е изследвано дали полицата не е подписана от него.

- „Авангард 1010“-ЕООД е сключила две **застраховки** №БГ/30/116002371917 от 18.09.15г. и №БГ/30/116002314217 от 30.08.2016г. Експертизата е установила, че полиците не са подписани от управителя му Д. Х., който е управител на дружеството от 2019г. *Към датата на полиците - 2015г. и 2016г. обаче управител е бил Н. Н., като неговия подпис не е изследван.* Това се установява от служебната справка в ТР по партидата на дружеството. В полиците като ползватели са посочени лицата Д. и М.-Румъния, чийто подписи не са изследвани.

- „Централ Инвест 10“-ЕООД е сключила полица БГ/30/115002357414 от 17.09.15 г. Дружеството е представлявано от управителя И. И., който според експертизата не е подписал полицата. *Доколкото е посочено, че застраховката е сключена от Клон-Монтана, не е изследвано дали не е подписана от ръководителя на клона.* Посочено е, че обичаен ползвател на автомобила е К. от ***. Не е изследван подписа на ползвателя.

- „Бест Райд България“-ЕООД, сключило застраховка №

БГ/30/115002019922 от 05.08.15г, според експертизата, подписът в полицата не е положен от Д. Т., посочен от ответника като управител. При служебна справка в ТР е установено, че *към 2015г, когато е подписана полицата, Д. Т. не е бил управител на това дружество, това е бил Ч. Ф. Б.. Подписа му не е изследван.* Като ползвател е посочено лицето А. Р. - Италия. Неговия подпис също не е изследван.

- „Емпен БГ“-ЕООД, сключило застраховка №БГ/0/115001192361 от 28.04.2015г. СГЕ е установила, че подписа върху полицата не е на неговия управител Е. К.. Същият е *починал на ***г.*, около месец преди това, видно от приложената справка от НБДН. Като ползвател на застрахования лек автомобил е вписан В. М.-Румъния.От служебно извършена справка по партидата на дружеството в ТР е установено, че дружеството не е в ликвидация и не е заличено.

- „Еко Брокер“-ЕООД, сключило застраховка № БГ /30/116001106131 от 11.04.2016г. СГЕ е установила, че *подписа за застрахован не е изпълнен от нейния управител Й. Б.* Като ползвател на автомобила е посочен С. К., чийто подпис не е изследван.

- „Мехединц“-ЕООД, сключило застраховка № БГ/30/116002777256 от 28.10.2016г., *като подписа не е на нейния управител*, видно от изводите на СГЕ. Като ползвател на застрахования автомобил е посочено лицето С. Р. - Румъния, чийто подпис не е изследван.

Доколкото останалите три застраховани дружества – **„Ром Гас 2014“- ЕООД /ЗП № 3-ЗКЗ/00001830-110** , **„Дангер“-ЕООД /ЗП БГ/30/116002281355/** и **„Модал Дан 2“- ЕООД /№ БГ/30/115002034596/** имат вписани като законни представители чужди граждани, подписите им не са изследвани от СГЕ и не е установено същите да не са положили подпис в застрахователните полици. В полиците също са посочени като ползвателите на автомобилите чужди граждани, чиито подписи не са изследвани.

Видно е, че за 8 от застрахователните полици ответникът, направил възражението за прихващане, не е установил при условията на пълно и главно доказване, въпреки носената доказателствена тежест, че 8-те застрахователни полици не са подписани от законните представители на дружествата – **„Ром Гас 2014“- ЕООД**, **„Дангер“-ЕООД**, **„Модал Дан 2“- ЕООД**, **„Бест Райд България“-ЕООД**, **„Централ Инвест 10“-ЕООД** - клон Монтана и **„Авангард 1010“-ЕООД**.

За да се отговори на въпроса дали ответникът се позовава на наличие на хипотезата на абсолютна нищожност по чл.26, ал.2, предл. 2 ЗЗД, както счита той, съдът съобразява задължителните указания, дадени в мотивите на т.2 от ТР № 1 от 07.03.2019 г., постановено по тълк.д. № 1/2018 г. на ОСТК на ВКС за това, при какви факти порокът на един договор е липса на съгласие и води до абсолютна нищожност и при какви факти порокът представлява основание за недействителност по чл.42 ЗЗД.

В ТР е посочено, че порокът „липса на съгласие” по см. на чл.26, ал.2, предл.2 ЗЗД е налице, когато изобщо липсват две насрещни противоположни по съдържанието си волеизявления на страните по сделката или тези волеизявления не се отнасят за един и същи предмет, както и когато волеизявленията на страните са направени и съвпадащи, но някое от тях или и двете са дадени при „съзнавано несъгласие“, т.е. при отсъствие на намерение за обвързване.

Сключване на сделка без представителна власт е налице, когато от страната по нея има изразена воля за сключването ѝ, като това е станало от представител, който не е имал учредена представителна власт или е превишил пределите на предоставената му представителна власт.

Ето защо и доколкото ответникът се позовава на това, че от името на застрахованите с процесиите договори дружества, макар и от лица, различни от законните им представители, е изразена воля за сключване на договорите, то това възражение **не** представлява такова за нищожност на договора поради липса на съгласие по чл.26, ал.2, предл.2 ЗЗД, а е възражение за недействителност на застрахователните договори на основание чл.42, ал.2 ЗЗД.

Жалбоподателят-ответник оспорва действителността на застрахователния договор, подписан за застрахован от името на юридическото лице „Емпен БГ“-ЕООД с твърдение, че същото е прекратено към датата на сключване на сделката по силата на чл.157 ТЗ поради смъртта на едноличния собственик на капитала. Твърди, че съгласно чл.157, ал.1 ТЗ дружеството, в което капиталът се притежава от едно физическо лице, се прекратява със смъртта му, ако не е предвидено друго или наследниците не поискат да продължат дейността. Спорно в практиката е дали дружеството се прекратява в хипотезата на чл.157 от ТЗ по силата на закона или с проведено производство по чл.155 от ТЗ от съда, по повод на което е образувано тълк.д. №1/2020 г. на ОСТК на ВКС.

Дори да се приеме, че със смъртта на едноличния собственик на капитала дружеството се прекратява по силата на закона /*ex lege*/, с прекратяването си на това основание ЕООД-то не загубва автоматично своята правосубектност, докато не бъде заличено от търговския регистър, поради което то продължава да бъде годин носител на права и задължения, включително и на такива, произтичащи от договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“. Доколкото физическото лице - органен представител на дружеството е починал към датата на издаване на полицата и следователно при подписването ѝ волеизявлението за сключване на договора е направено без представителна власт, настъпването на правните последици на застрахователния договор в патримониума на дружеството е обусловено от потвърждаването му при условията на чл.301 ТЗ, според която разпоредба когато едно лице действа от името на търговец без представителна власт, се смята, че търговецът потвърждава действията, ако не се

противопостави веднага след узнаването. Доказателства за противопоставянето на търговеца, вкл. чрез назначен ликвидатор, не се твърдят и не са представени.

Съдът споделя мотивите на първата инстанция, че с прекратяването си по силата на чл.157 ТЗ, дружеството все още не престава да съществува като правен субект. Това става едва от момента на неговото заличаване от търговския регистър, каквото заличаване в настоящия случай не е налице, видно от служебно извършената справка в ТР. Прекратяването на основание чл.157, ал.1 ТЗ представлява единствено предпоставка за започване на производство по ликвидация съгласно чл.266, ал.1 ТЗ, без провеждане на която това юридическо лице не може да бъде заличено от търговския регистър и да престане да съществува в правния мир. Производството по ликвидация има за цел да бъдат уредени всички задължения на дружеството като съгласно чл.273, ал.1 ТЗ то се приключва чак тогава, когато тази цел е изпълнена и остатъкът от имуществото е разпределен и едва от този момент ликвидаторите могат да поискат заличаване на дружеството. Докато трае производството по ликвидация, търговското дружество продължава да съществува и да има правоспособност да участва като страна в облигационни отношения. Ответникът не твърди дружеството „Емпен БГ“-ЕООД да е било заличено от търговския регистър към момента на сключване на застрахователния договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“, което означава, че този правен субект е съществувал към момента на подписване на полицата и е можел да изрази валидно воля за сключване на застрахователния договор. С оглед на това възражението на ответника за недействителност на този договор не може да се квалифицира като такова за нищожност поради липса на съгласие, а като възражение за недействителност на договора на основание чл. 42, ал. 2 ЗЗД.

В т.2 на ТР №5 от 12.12.2016 г., постановено по тълк.д. № 5/2014 г. на ОСГТК на ВКС са дадени задължителни указания по тълкуване на чл.42, ал.2 ЗЗД. В него е прието, че договор, сключен от лице, действало като представител, без да има представителна власт, *е в състояние на висяща недействителност* и не поражда целените с него правни последици. Тези последици настъпват, ако лицето, от името на което е сключен договорът, го потвърди съгласно чл.42, ал.2 ЗЗД. При липса на потвърждаване, недействителността от висяща става окончателна, тъй като окончателно отпада възможността договорът да бъде потвърден.

В хипотезата на чл.301 ТЗ ефектът на потвърждаване на действията, извършени без представителна власт *от името на търговец*, настъпва при непротивопоставяне от негова страна веднага след узнаването им. Противопоставянето на търговеца, но само ако е направено веднага след узнаването, представлява отказ за потвърждаване и позоваване на недействителността. В конкретния случай такова противопоставяне от търговеца /ликвидатора не се твърди и не се установява да е налице.

В цитираното ТР са дадени и задължителни указания за това, че висиящата недействителност по чл.42, ал.2 ЗЗД е *установена единствено и изключително в интерес на представляваното лице* и следователно *само то* или универсалните му правоприемници *може да се позове на нея както извънсъдебно, така и пред съда чрез предявяване на установителен иск с правна квалификация чл.42, ал.2 ЗЗД или чрез заявяване на такова правоизключващо възражение срещу предявен против него облигационен или вещен иск. На тази недействителност не може да се позове нито насреещната страна по сключения договор*, нито което и да е трето лице, което твърди, че има правен интерес да стори това.

Предвид изложеното съдът намира, че на недействителност по чл.42, ал.2 ЗЗД на останалите 3 броя застрахователни договори за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“, сключени от дружествата „Инматрикуларе“-ЕООД, „Еко Брокер“-ЕООД и „Мехединц“-ЕООД, които се твърди, че са сключени от името на търговски дружества без представителна власт на сключилото ги лице, *може да се позове само застрахованото дружество*, от името на което той е сключен от представител, за който се сочи и е установено от СГЕ, че няма надлежно учредена представителна власт, съответно е излязъл извън пределите на учредената му представителна власт. *На тази недействителност не може да се позове насреещната страна по тези застрахователни договори, какъвто е ответникът ЗАД „ДаллБогг: Живот и Здраве“*. Последното важи и за полиците, подписани от името на ФЛ А. А. и К. Б..

В тази насока са и задължителните указания, дадени в т.2-б от ТР № 1 от 07.03.2019 г., постановено по тълк.д. № 1/2018 г. на ОСТК на ВКС. От тук следва, че възраженията на ответното застрахователно дружество за установяване недействителността на сключените застрахователни договори поради липса на представителна власт за застрахования, *са недопустими и съдът не дължи произнасяне по тях, защото тази страна не е легитимирана да се позове на наличието на този порок*. Ответникът не твърди, че някое от представляваните дружества се е противопоставило на сключването на застрахователния договор веднага след узнаването.

Във въззивната жалба ответното застрахователно дружество твърди, че оспорените от него застрахователни договори са нищожни **и поради липса на застрахователен интерес** за застрахованите лица от тяхното сключване. От една страна липсата на застрахователен интерес се обоснова с липсата на достоверни данни за застраховащото лице и от друга - поради това, че застрахованите лица не са собственици или ползватели на застрахованото МПС.

В чл.349, ал.1 КЗ е дадена *легална дефиниция на понятието застрахователен интерес* като той е определен като правно призната необходимост от защита срещу последиците от възможно застрахователно събитие. В чл.349, ал.2 КЗ е предвидено, че застрахователният договор, който

е сключен при липса на застрахователен интерес, е недействителен, освен в случаите на бъдещ застрахователен интерес. Разпоредба, с която е предвидено, че застрахователен договор, който е сключен при липса на застрахователен интерес, е недействителен е съществувала и в действащия до 31.12.2015 г. Кодекс на застраховането, който е приложимият закон по отношение на някои от застрахователните договори, на чиято недействителност се позовава ответникът - чл.195, ал.1 КЗ/отм./.

В чл.477, ал.2 от КЗ е определен кръга на застрахованите лица по задължителната застраховка „ГО“ на автомобилистите и това са собственикът, ползвателят и държателят на МПС, за което е налице валидно сключен застрахователен договор, както и всяко лице, което извършва фактически действия по управлението или ползването на моторното превозно средство. В чл.483, ал.1, т.1 от КЗ е признато правото да сключи договор за застраховка „ГО“ *и на всяко друго лице, различно от собственика, което има правен интерес.*

Със сключването на застрахователния договор такъв интерес за застрахования е признат от застрахователя, поради което позоваването на неговата липса като порок на договора се явява несъстоятелно. Допълнителен аргумент е и липсата на данни по делото, че застрахованите моторни превозни средства са собственост на трети лица, различни от застрахованите лица. Освен това, притежаването на право на собственост върху превозното средство не е определящо за съществуването на застрахователен интерес от сключване на договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите. Следва да се има предвид, че в хипотеза на декларираните неверни данни относно самоличността на лицето по чл.477, ал.2 от КЗ, съгласно т.2в от ТР №1 от 07.03.2019 год., постановено по тълк.д. №1/2018год. на ОСТК на ВКС, не води до нищожност на застрахователния договор.

В заключение – оспорените от жалбоподателя-ответник 13 броя застрахователни договора *не са нищожни* по смисъла на чл.26, ал.2, предл. второ ЗЗД, *респ. недействителни* по чл.42, ал.2 ЗЗД и следователно не е възникнало насрещно вземане на застрахователя към Гаранционния фонд за възстановяване на сумите, заплатени въз онова на тях за обезщетяване на вредите от настъпването на застрахователни събития.

Предвид изложеното, настоящият съдебен състав намира направеното от застрахователя възражение за прихващане за неоснователно. Поради това и предвид приетата за основателна искова претенция на Гаранционен фонд по чл.520 от КЗ, то същата следва да се уважи в пълния ѝ предявен размер, до който извод е достигнал и първоинстанционния съд.

При съвпадане на изводите на двете съдебни инстанции, обжалваното решение следва да бъде потвърдено като законосъобразно и правилно. Жалбата следва да се остави без уважение като неоснователна.

По разноските:

При този изход на делото и на основание чл.78,ал.1 ГПК, на въззиваемата страна Гаранционен фонд следва да се присъди претендираното юрисконсултско възнаграждение в размер на 350лева съгласно приложения списък по чл.80 ГПК.

Така мотивиран, Софийският Апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №260112 от 11.02.2020 г. на Софийски градски съд, ТО, VI-11 състав, постановено по т.д.№ 1107/2020 г.

ОСЪЖДА ЗАД „ДаллБогг:Живот и здраве“ – ЕИК-200299615 със седалище и адрес на управление: гр.София-1172, район Изгрев, бул. „Г.М.Димитров”№1 да **заплати** на Гаранционен фонд с адрес в гр.София, ул. „Граф Игнатиев“ №2, ет.4, *юрисконсултско възнаграждение за въззивната инстанция в размер на 350 лева.*

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните при наличие на предпоставките по чл.280,ал.1 и 2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____